

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/20/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8715200802
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8715200802.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov JUDr. Petra Straku a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobkyne G., D. S., L., XX.X.XXXX, J. Ú. - M. XXXX/XX, G., právne zast. JUDr. Tiborom Bašistom, advokátom, Štefánikova 8, Poprad proti žalovaným: 1. G. S., L., XX.X.XXXX, J. XX-XXXX J. B., Q., E. XZX, T., zast. žalovaným v 2. rade a 2. D. S., L., XX.X.XXXX, J. L. Ľ. XX, právne zast. Mgr. Marošom Ježíkom, advokátom, Mnoheľova 17, Poprad, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 7C/153/2015-185 zo dňa 21.10.2016 takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok vo výroku I., III. a IV.

II. Priznáva sa žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorej bude rozhodnuté osobitným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej aj „súd prvej inštancie“) výrokom I. žalobu zamietol, výrokom II. zastavil konanie v časti týkajúcej sa časti určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX, XXXX S. XXXX v k.ú. G.. Výrokom III. žalovanému v 1. rade priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100%, o ktorej výške bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku a výrokom IV. žalovanému v 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100%, o ktorej výške bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku.

Vychádzal zo zistenia, že obligačnoprávne účinky zmluvy nastávajú uzavretím platnej a účinnej zmluvy, vecnoprávne účinky zmluvy nastávajú až povolením vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Až keď nastanú aj vecnoprávne účinky zmluvy, nadobúda nadobúdateľ (napr. kupujúci, obdarovaný a pod.) vlastnícke právo k nehnuteľnosti. Podstatnou skutočnosťou podľa súdu prvej inštancie pre rozhodnutie v danej veci bolo preto posúdenie, či nastali vecnoprávne účinky kúpnej zmluvy, teda či bol povolený vklad vlastníckeho práva a či sa žalobkyňa stala vlastníčkou predmetu zmluvy, čo by ju oprávňovalo na podanie žaloby o určenie vlastníckeho práva. V danom prípade podľa súdu prvej inštancie bol návrh na povolenie vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy, zamietnutý, čiže k vecnoprávnym účinkom zmluvy nedošlo. Žalobkyňa sa teda nestala vlastníčkou prevádzaných nehnuteľností, preto súd prvej inštancie nepovažoval žalobu o určenie vlastníckeho práva za správny prostriedok procesnej obrany práva žalobkyne. Vychádzal pritom z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v tejto oblasti (konkrétne z rozhodnutí 2Cdo 184/2005, 3Cdo 196/2005, 3Cdo 29/2010 a 3Cdo 154/2010), ktoré okrem už uvedenej skutočnosti, že pri prevode nehnuteľností treba rozlišovať obligačnoprávne a vecnoprávne účinky zmluvy, sa zaoberali jednak otázkou dopadu smrti prevodcu na katastrálne konanie, ak prevodca zomrel po podaní návrhu na povolenie vkladu vlastníckeho práva, ale pred tým, ako bol vklad povolený, ako aj otázkou, či v prípade takejto smrti prevodcu patrí nehnuteľnosť do dedičstva. NS SR v uvedených, ako aj v ďalších

rozhodnutiach uzavrel, že na jednej strane obligračné účinky zmluvy zaväzujú aj právnych nástupcov prevodcu, ktorí vstupujú do práv a povinností svojho právneho predchodcu, na druhej strane vyslovil, že ak nedošlo k povoleniu vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, táto patrí do dedičstva, keďže dedičstvo sa nadobúda smrťou a ak nebol v čase smrti prevodcu povolený vklad vlastníckeho práva, takáto nehnuteľnosť bola stále vo vlastníctve prevodcu (v tomto názore sa jasne premietajú vecnoprávne účinky zmluvy, ktoré ak nenastali do smrti prevodcu, spôsobujú, že prevod vlastníckeho práva nebol dokončený a úplný). Ak teda dedičia súhlasia s prevodom nehnuteľnosti a dajú súhlas k pokračovaniu vkladového konania pred katastrálnym úradom (viazaní obligračnoprávnymi účinkami zmluvy), môže byť povolený vklad vlastníckeho práva, v dôsledku čoho dôjde k prevodu nehnuteľnosti, aj keď táto pred povolením vkladu patrí do dedičstva. Ak však dedičia z akéhokoľvek dôvodu nesúhlasia s pokračovaním vkladového konania, v dôsledku čoho nedôjde k povoleniu vkladu vlastníckeho práva, je zrejmé, že nadobúdateľ sa na základe zmluvy s poručiťelom nestane vlastníkom. V takom prípade však podľa názoru súdu nadobúdateľ nehnuteľností, v prospech ktorého nebol povolený vklad vlastníckeho práva, nemôže využiť žalobu o určenie vlastníckeho práva, keďže sa vlastníkom nestal, ale iba žalobu, ktorou sa bude domáhať svojich nárokov vychádzajúc z obligračnoprávných účinkov zmluvy a viazanosti dedičov právnym úkonom svojho právneho predchodcu, t.j. napr. žalobou o nahradenie prejavu vôle dedičov. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v súlade s ust. § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal každému zo žalovaných, ako stranám, ktoré mali vo veci plný úspech, nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %, a to každému osobitným výrokom, keďže ich trovy môžu byť rozdielne (keďže súd vychádzal z toho, že iba žalovaný v 2. rade bol právne zastúpený). O výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa, ktorá navrhla odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zmenil a vyhovel jej žalobe a zároveň si uplatnila trovy odvolacieho konania. Podľa názoru odvolateľky súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a čiastočne vyvodil správny právny záver, pokiaľ sa týka platnosti kúpnej zmluvy a záveru, že zmluva bola platne uzavretá, teda túto súd považuje za súčasného stavu za platnú a účinnú. Napriek tomu, že nosným predmetom dokazovania bola práve skutočnosť, či matka účastníkov konania bola alebo nebola spôsobilá na právne úkony v čase podpísania spornej zmluvy a dokazovanie, čo sa týka predkladania písomných listín, výsluchov účastníkov, ako aj súdom nariadeného znaleckého dokazovania sa zaoberalo v prevažnej miere touto spôsobilosťou, súd návrh zamietol. Prvoinštančný súd sa nedostatočne zaoberal argumentáciou žalobkyne vo vzťahu k judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a nesprávne ju vyhodnotil. Na jednej strane prvoinštančný súd poukázal na ustálenú judikatúru o viazanosti dedičov s prejavmi vôle poručiťela (predávajúcej) a na druhej strane uvádza, že ak teda dedičia nedajú súhlas k pokračovaniu vkladového konania pred katastrálnym úradom, nemôže byť povolený vklad, a teda nenastanú obligračnoprávne účinky zmluvy. Takémuto výkladu nenasvedčuje judikatúra Najvyššieho súdu SR uvádzaná tak žalobkyňou, ako aj samotným súdom. Práve skutočnosť, že návrh na vklad bol podaný za života poručiťelky predávajúcej, zmluva ani návrh na vklad netrpeli vadami, odôvodňuje jednoznačný záver, že nie je dôvod na to, aby dedičia dávali súhlas k pokračovaniu vkladového konania. V ostatnom poukázal na rozhodnutie NS SR z 15.5.2012 sp zn. 1Sžr/15/2012 a s poukazom na ust. § 579 ods. 1 OZ, úmrtie účastníka zmluvy nič nemení na viazanosti účastníkov, prejavmi vôle smerujúcimi k vzniku vecnoprávných účinkov zmluvy, trvá teda naďalej aj pre dedičov účastníka, ktorí vstupujú do práv a záväzkov zomrelého účastníka občianskoprávneho vzťahu, ku ktorému došlo na podklade zhodných prejavov vôle účastníkov ešte pred vznikom vecnoprávných účinkov zmluvy o prevode vlastníctva k nehnuteľnej veci (rozsudok NS SR z 27.10.2010 sp. zn. 5Cdo/159/2009).

Podľa názoru odvolateľky je nepochybné, že ak dedičia ku dňu smrti vstúpili do práv a povinností poručiťela, mohli sa logicky v prípade bezvadnosti právnych úkonov, a to zmluvy a samotného návrhu na vklad, stať maximálne tak adresámi samotného rozhodnutia o povolení vkladu, prípadne adresámi výzvy na odstránenie nedostatkov či doplnení. A tak v prípade vadnosti týchto úkonov by už bola situácia samozrejme iná. Vznikla by nutnosť prejavíť ich vôľu s pokračovaním vkladového konania v súvislosti s odstránením väd a podobne. Avšak v tomto prípade neboli vyzývaní na odstránenie nedostatkov, prípadne iných prejavov, kde by mohli v rámci sukcesie meniť prejav vôle poručiťela. Odvolateľka má za to, že tu nevznikol a neexistuje právny priestor na takúto dispozíciu. Z tohto dôvodu sú zmluvným prejavom vôle účastníka zmluvy, a to svojej matky ako predávajúcej, viazaní až do rozhodnutia príslušného orgánu tak, ako argumentoval žalobca a v konečnom dôsledku aj súd poukázaním na judikatúru, tieto závery potvrdzujú.

3. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný v 2. rade, ktorý navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny, pričom podľa jeho názoru sa súd prvej inštancie správne vysporiadal so všetkými skutočnosťami uvádzanými stranami sporu v priebehu konania.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) preskúmal vec bez nariadenia pojednávania (§ 387 a nasl. CSP) a dospel k záveru, že rozsudok je vecne správny.

5. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkového stavu, ktorý má oporu vo vykonanom dokazovaní, vec správne právne posúdil a presvedčivo reagoval so zohľadnením okolností prípadu na procesné prostriedky strán sporu. Podľa názoru odvolacieho súdu nezostali nezodpovedané žiadne relevantné otázky strán sporu.

6. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením a to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne a v úplnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

7. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie zastáva názor, že v prípade, ak nedošlo k povoleniu vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a prevodca zomrel v priebehu vkladového konania a dedičia nesúhlasia s pokračovaním vkladového konania, tak predmetná vec patrí do dedičstva, pretože dedičstvo sa nadobúda smrťou a ak nebol v čase smrti prevodcu povolený vklad vlastníckeho práva, takáto nehnuteľnosť bola stále vo vlastníctve prevodcu.

8. V ostatnom odvolací súd poukazuje na Zbierku stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, 5. ročník 2007, č. 60, podľa ktorého, ak rozhodnutie o povolení vkladu do katastra nehnuteľností nenadobudlo právoplatnosť za života prevodcu (a právne účinky vkladu nenastali ku dňu podania návrhu na vklad alebo v deň uvedený v návrhu na vklad), nehnuteľnosti boli v čase smrti prevodcu v jeho vlastníctve a patria do dedičstva po ňom (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. novembra 2005, sp. zn. 3Cdo/196/2005).

9. Za takejto situácie, ak všetky námietky odvolateľky sú neopodstatnené, odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., III. a IV. ako vecne správny (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

10. Vychádzajúc zo zásady úspešnosti a s prihliadnutím na ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodol o priznaní nároku žalovaným v 1. a 2. rade na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorej bude rozhodnuté osobitným uznesením.

11. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolenie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).